

III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства

9 клас

24 лютого 2018 року

Завдання 1 (6 балів)

Тестові завдання. Оберіть одну правильну відповідь

1. Який орган володіє правом видання нормативно-правових актів, що мають вищу юридичну силу на території України?
 - а) Кабінет Міністрів України;
 - б) Верховна Рада України;
 - в) Президент України;
 - г) Прокуратура України.

2. За політичним (державним) режимом Україна є:
 - а) авторитарною державою;
 - б) демократичною державою;
 - в) тоталітарною державою;
 - г) унітарною державою.

3. Яким шляхом формуються органи місцевого самоврядування?
 - а) призначаються Президентом України;
 - б) обираються територіальними громадами (місцевими жителями);
 - в) обираються Верховною Радою України;
 - г) на референдумі.

4. Яка освіта в Україні є обов'язковою?
 - а) базова загальна середня;
 - б) повна загальна середня;
 - в) початкова;
 - г) вища.

5. Особу можна обмежити в дієздатності, якщо вона:
 - а) не отримала середньої освіти;
 - б) не досягла 18 років;
 - в) зловживає азартними іграми і тим ставить у скрутне матеріальне становище себе і членів своєї сім'ї;
 - г) має хронічний, стійкий психічний розлад і не здатна усвідомлювати значення своїх дій та (або) керувати ними.

6. Які права має власник відносно свого майна?

- а) володіти
- б) користуватися
- в) розпоряджатися
- г) усе перераховане вище.

Завдання 2 (8 балів)

Дайте визначення:

- 1) Державна влада –
- 2) Галузь права –
- 3) Юридична відповідальність –
- 4) Громадянин –

Завдання 3 (4 бали)

Закінчіть речення (відповідно до норм Конституції України):

- 1) Громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є ... (ст. 24).
- 2) Кожен, хто працює, має ... (ст. 45) .
- 3) Незнання законів не звільняє ... (ст. 68) .
- 4) Кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на ... (ст. 68) .

Завдання 4 (4 бали)

Виправте помилки у тексті:

1) Місцеве самоврядування є правом територіальної громади - жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста - самостійно вирішувати питання державного значення в межах Конституції і законів України (ст. 140 Конституції України).

2) Цивільна правоздатність фізичної особи виникає з моменту досягнення певного віку (ст. 25 ЦК України).

3) Підставою дисциплінарної відповідальності є вчинення особою суспільно небезпечного діяння, яке містить склад злочину, передбаченого цим Кодексом (ст. 2 КК України).

4) Адміністративній відповідальності підлягають особи, які досягли на момент вчинення адміністративного правопорушення п'ятнадцятирічного віку (ст. 12 КУпАП).

Завдання 5 (6 балів)

Порівняйте наведені нижче поняття. Використовуйте не менше трьох критеріїв для визначення спільних та відмінних рис.

Критерії для порівняння	Моральні норми	Правові норми
Спільні риси		
1.		
2.		
3.		
Відмінні риси		
1.		
2.		
3.		

Завдання 6 (10 балів)

Опишіть те, що Вам відомо про процедуру подання та розгляду звернень громадян.

Завдання 7 (10 балів)

Наведіть по два приклади:

- 1) повноважень Конституційного Суду України;
- 2) найдавніших правових пам'яток в історії людства;
- 3) дій як юридичних фактів;
- 4) обставин, що виключають шкідливість (суспільну небезпеку) діяння;
- 5) соціальних норм.

Завдання 8 (10 балів)

«Держава існує не для того, щоб перетворити земне життя на рай, а для того, щоб перешкодити йому остаточно перетворитися на пекло» (Микола Бердяєв, філософ, українець за походженням).

Як Ви розумієте це твердження? Про яку функцію держави йдеться?

Завдання 9 (10 балів)

Задача. На 15-річчя батьки подарували Андрію 1000 гривень. На всі ці гроші він придбав лотерейні квитки. На один із них він виграв автомобіль. Батько заявив, що автомобіль належить йому, бо Андрій ще не повнолітній, не має водійських прав і бути власником такого майна не може. Андрій не погоджується з рішенням батька.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Чи має право Андрій володіти виграним автомобілем? Який вид дієздатності має Андрій? Куди може звернутися Андрій за захистом своїх прав?

Завдання 10 (12 балів)

Задача. Недільним вечором громадянин Поліщук на мотоциклі повертався додому після святкування 20-річчя свого сина. Він скоїв наїзд на перехожого, завдавши йому тілесних ушкоджень середньої тяжкості – перелом руки та ребра. Поліція вставила, що водій перебував у стані алкогольного сп'яніння та виправдовувався тим, що нічого не бачив і не пам'ятає. Крім того, Поліщук виявився раніше судимим за крадіжку.

Детально проаналізуйте склад правопорушення, описаного в задачі, і встановіть всі наявні його елементи. Визначте вид правопорушення та вид відповідальності.

III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства

10 клас

24 лютого 2018 року

Завдання 1 (10 балів)

Тестові завдання. Оберіть одну правильну відповідь

1. Що з переліченого не є галуззю права?

- а) спадкове право;
- б) господарське право;
- в) міжнародне право;
- г) фінансове право.

2. Унітарна держава – це різновид

- а) форми правління;
- б) форми державного устрою;
- в) політичного режиму;
- г) муніципальної влади.

3. До системи органів державної влади України належать:

- а) міністерства;
- б) сільські ради;
- в) профспілки;
- д) громадські об'єднання.

4. Які засоби впливу на поведінку людей закріплюються в нормах права?

- а) декларації, заклики;
- б) заборони, дозволи, зобов'язання;
- в) моральні судження, політичні програми;
- г) корпоративні правила.

5. Які з перелічених понять складають ознаки правопорушення?

- а) протиправність, винність, караність;
- б) дія, бездіяльність;
- в) об'єкт, суб'єкт, об'єктивна сторона, суб'єктивна сторона;
- г) загальний, родовий, безпосередній об'єкт.

6. Кодифікація та інкорпорація – це

- а) види систематизації законодавства;
- б) форми реалізації норм права;

- в) види правозастосовної діяльності;
- г) форми державного устрою.

7. Який термін повноважень Генерального прокурора визначено Конституцією України?

- а) 5 років;
- б) безстроково;
- в) 10 років;
- г) 6 років.

8. Якого віку повинна досягти особа, яка претендує на посаду судді?

- а) 35 років;
- б) 21 року;
- в) 25 років;
- г) 30 років.

9. «Український народ» згідно з Преамбулою Конституції України – це

- а) громадяни України усіх національностей;
- б) усі, хто на законних підставах проживає в Україні;
- в) громадяни України та іноземці;
- г) усі перераховані.

10. За рішенням якого органу особа поновляється в дієздатності?

- а) орган опіки та піклування;
- б) місцева державна адміністрація;
- в) суд;
- г) прокуратура.

Завдання 2 (6 балів)

Дайте визначення:

- 1) Органи державної влади –
- 2) Нормативні акти –
- 3) Академічна доброчесність –

Завдання 3 (5 балів)

Дайте відповіді на запитання відповідно до змін у законодавстві 2017 р.:

- 1) Який мінімальний розмір аліментів на одну дитину? (1 бал)
- 2) Які зміни сталися щодо святкових та неробочих днів? (2 бали)
- 3) Який новий вид адміністративних стягнень з'явився? Який його строк? (2 бали)

Завдання 4 (6 балів)

1) *Закінчіть речення:* «Кожному гарантується право на свободу думки і слова, на вільне вираження ...» (ст. 34 Конституції України).

2) *Закінчіть речення* Кожен має право на підприємницьку діяльність, яка ... (ст. 42 Конституції України).

3) *Виправте помилки у тексті:* «Виправні роботи можуть бути призначені неповнолітньому в віці від 14 до 18 років за місцем роботи на строк від двох місяців до двох років» (ст. 100 КК України).

4) *Виправте помилки у тексті:* «За заявою особи, яка досягла 14 років, за рішенням Верховного Суду їй може бути надано право на шлюб, якщо буде встановлено, що це відповідає її інтересам» (ст. 23 СК України).

5) *Вставте пропущені слова:* «Спадкоємцями за заповітом і за законом можуть бути фізичні особи, які є _____ на час відкриття спадщини, а також особи, які були _____ за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини» (ст. 1222 ЦК України).

6) *Вставте пропущені слова:* «Споживач – фізична особа, яка _____, замовляє, використовує або має намір придбати чи замовити продукцію для _____ потреб, безпосередньо не пов'язаних з підприємницькою діяльністю або виконанням обов'язків найманого працівника» (ст. 1 Закону України «Про захист прав споживачів»).

Завдання 5 (6 балів)

Порівняйте наведені нижче поняття. Використовуйте не менше трьох критеріїв для визначення спільних та відмінних рис

Критерії для порівняння	Трудовий договір	Цивільний договір
Спільні риси		
1.		
2.		
3.		
Відмінні риси		
1.		
2.		
3.		

Завдання 6 (10 балів)

Опишіть те, що Вам відомо про процедуру розірвання трудового договору.

Завдання 7 (8 балів)

Наведіть по два приклади:

- 1) основних політико-правових актів, якими закріплювався суверенітет сучасної України;
- 2) основних міжнародно-правових актів з прав людини;
- 3) проявів демократії у шкільному житті;
- 4) конституційних обов'язків громадян.

Завдання 8 (10 балів)

«Незалежна влада не може бути довгочасною» (Сенека Анней Луцій, давньоримський філософ, поет, державний діяч і оратор).

Як Ви розумієте це твердження? Наведіть приклади норм Конституції України (не менше трьох), які дають можливість впливати на таку владу.

Завдання 9 (10 балів)

Задача. Батько зі своїм старшим сином Олегом був два місяці на заробітках. За зароблені гроші ними було придбано автомобіль «Мазда». Мати Олега на заробітки з ним та своїм чоловіком не виїжджала. Але за цей час вона придбала холодильник на заміну тому, що вийшов із ладу, золоту цепочку собі та зимове пальто для меншої дочки-школярки, а також отримала у подарунок від своєї матері мікрохвильову піч (різдвяний подарунок для сім'ї). *Визначіть, кому належатиме майно. Яка форма (вид) власності у даному випадку? Свою відповідь обґрунтуйте.*

Завдання 10 (8 балів)

Задача. Борисов, який був у нетверезому стані, зайшов в квартиру свого сусіда Топова. Господарів квартири не було, у ній знаходився лише 6-річний Сашко Топов. Борисов, користуючись ситуацією, забрав гроші та золото на загальну суму 2000 грн. Під час розслідування хлопчик сказав, що хоча Борисов сказав йому сидіти в кухні, він бачив, як Борисов брав речі та гроші, що належали його батькам. *Дайте правову оцінку ситуації. Визначте, яке діяння вчинив Борисов. Відповідь обґрунтуйте.*

III етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства

11 клас

24 лютого 2018 року

Завдання 1 (10 балів)

Тестові завдання. Оберіть одну правильну відповідь

1. Який тип закладу загальної середньої освіти не передбачений Законом України «Про освіту» від 05. 09.2017?

- а) гімназія;
- б) ліцей;
- в) школа соціальної реабілітації;
- г) колегіум.

2. Оферта – це:

- а) переміна боржника у зобов'язанні;
- б) переміна кредитора у зобов'язанні;
- в) пропозиція укласти договір;
- г) прийняття пропозиції укласти договір.

3. За своєю юридичною природою заповіт – це:

- а) односторонній правочин;
- б) двосторонній правочин;
- в) багатосторонній правочин;
- г) договір приєднання.

4. За порушення трудової дисципліни (за КЗпП України) до працівника може бути застосовано:

- а) пониження на посаді;
- б) зауваження;
- в) позбавлення премії на один рік;
- г) догана.

5. Вина, мета і мотив – ознаки якого елемента складу правопорушення перераховані?

- а) об'єкт;
- б) суб'єкт;
- в) об'єктивна сторона;
- г) суб'єктивна сторона.

6. Які ознаки відрізняють право від соціальних норм первісного суспільства?

- а) загальнообов'язкова нормативність;

- б) забезпеченість державним примусом;
- в) формальна визначеність;
- г) усе перелічене.

7. До структурних елементів правовідносин належать:

- а) гіпотеза, диспозиція, санкція;
- б) кодифікація, інкорпорація, консолідація;
- в) суб'єкти, об'єкт, зміст;
- г) об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона.

8. До правоохоронних органів не належить:

- а) Збройні сили України;
- б) Національне антикорупційне бюро України;
- в) Служба безпеки України;
- г) Державне бюро розслідувань.

9. Про який вид стягнення йдеться: «Виконання особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, оплачуваних робіт, вид яких визначає відповідний орган місцевого самоврядування»:

- а) виправні роботи;
- б) громадські роботи;
- в) суспільні роботи;
- г) роботи за надзвичайних обставин.

10. Якої функції прокуратура не має за чинною Конституцією України?

- а) підтримання публічного обвинувачення в суді;
- б) організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;
- в) нагляд за додержанням прав і свобод людини і громадянина, додержанням законів з цих питань органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами;
- г) представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом.

Завдання 2 (6 балів)

Дайте визначення:

- 1) Територіальна громада –
- 2) Бюджетна система України –
- 3) Патронат над дитиною –

Завдання 3 (3 бали)

Дайте відповіді на запитання відповідно до актуального законодавства:

- 1) Яку нову форму правочину передбачає ЦК України (зміни 2015 р.)?
- 2) Який новий вид юридичної відповідальності запровадив Закон України «Про освіту» від 05.09.2017?
- 3) На який строк призначається суддя (за змінами до Конституції України у 2016 р.)

Завдання 4 (7 балів)

1) *Закінчіть речення:* «У третю чергу право на спадкування за законом мають рідні ...» (ст. 1263 ЦК України) – 1 бал.

2) *Виправте помилки у тексті:* «Подружжя, яке не має дітей, має право подати до органу державної реєстрації актів сімейного стану позовну заяву про розірвання шлюбу» (ст. 106 СК України) – 1 бал.

3) *Вставте пропущені слова:* «При укладенні трудового договору громадянин зобов'язаний подати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, _____, а у випадках, передбачених законодавством, - також документ про _____ (спеціальність, кваліфікацію), про стан здоров'я та інші документи.» (ст. 24 КЗпП України) – 1 бал.

4) *Наведіть по два приклади:* а) види (категорії) земель; б) покарань, не пов'язаних із позбавленням волі (4 бали).

Завдання 5 (6 балів)

Порівняйте наведені нижче поняття. Використовуйте не менше трьох критеріїв для визначення спільних та відмінних рис.

Критерії для порівняння	Державна влада	Місьцеве самоврядування
Спільні риси		
1.		
2.		
3.		
Відмінні риси		
1.		
2.		
3.		

Завдання 6 (10 балів)

Назвіть основні зміни (не менше п'яти) у правовому регулюванні статусу та діяльності Конституційного Суду України, що відбулися із прийняттям Закону України «Про Конституційний Суд України» від 13.07.2017.

Завдання 7 (6 балів)

Визначте вид суду, до якого за захистом свого права повинна звернутися зацікавлена особа:

1) Петро не повернув Марині завдаток у подвійному розмірі, хоча порушення зобов'язання сталося з його вини;

2) Михайло був незаконно звільнений із посади провідного спеціаліста управління економіки облдержадміністрації;

3) фермерське господарство із статусом юридичної особи «Врожай» поставило неякісну продукцію до супермаркету «Білла».

Завдання 8 (10 балів)

«Демократія – це не влада більшості, а захист меншості» (Альбер Камю, французький романист, філософ, публіцист).

Як Ви розумієте це твердження? Які функції домінують у демократичній державі?

Завдання 9 (12 балів)

*Задача. Тарас та Руслан домовились про те, що вчинять напад на Тамару, яка перебувала у своїй квартирі. Руслан мав оглушити Тамару молотком, а після того вони мали викрати золото, яке було у її квартирі. Відчинивши двері квартири заздалегідь заготовленим ключем, вони обидва зайшли до квартири в масках. У той час, коли Тарас був у коридорі, Руслан вдарив Тамару, яка знаходилась на кухні, по голові молотком. Але оскільки у неї на голові були бігуді, то оглушити її не вдалося. Тамара почала кричати і чинити опір. Злякавшись можливого викриття, Руслан тричі вдарив Тамару по голові молотком, внаслідок чого настала смерть. У цей час Тарас збирав цінні речі у сусідній кімнаті. *Дайте кваліфікацію діям Тараса і Руслана. Відповідь обґрунтуйте.**

Завдання 10 (10 балів)

*Задача. 2. Сергій (17 років), Костянтин (12 років) їхали в трамваї разом зі своїм батьком. Проїзд жоден із них не оплатив. Факт безквиткового проїзду виявив контролер комунального підприємства «Міськелектротранспорт» і запропонував всім трьом сплатити штраф на місці. Вони відмовилися зробити це, посилаючись на те, що не мають грошей, а хлопці взагалі не можуть нести відповідальності, адже не досягли віку, з якого вона настає. *Проаналізуйте ситуацію та визначте, хто у даному випадку має нести відповідальність. Про який вид відповідальності йдеться? З якого віку вона настає? Які її особливості для неповнолітніх осіб?**